

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2023)0238

Apsirūpinimo maistu saugumo ir ilgalaikio ES žemės ūkio atsparumo užtikrinimas

2023 m. birželio 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl apsirūpinimo maistu saugumo ir ilgalaikio ES žemės ūkio atsparumo užtikrinimo (2022/2183(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 39 straipsnį, kuriame kaip bendros žemės ūkio politikos tikslai išvardyti pakankamo tiekimo užtikrinimas, rinkų stabilizavimas ir vartotojams priimtinių tiekiamos produkcijos kainų užtikrinimas,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso¹,
- atsižvelgdamas į Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 25 straipsnį ir Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą 11 straipsnį, kuriuose pripažįstama, kad teisė į maistą yra teisės į deramą gyvenimo lygį dalis,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 3 d. Komisijos komunikatą „ES požiūris į atsparumą. Per aprūpinimo maistu krizes įgyta patirtis“ (COM(2012)0586),
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Nenumatytų atvejų planas siekiant užtikrinti maisto tiekimą ir aprūpinimą maistu per krizes“ (COM(2021)0689),
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 23 d. Komisijos komunikatą „Apsirūpinimo maistu užtikrinimas ir maisto sistemų atsparumo didinimas“ (COM(2022)0133),
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl poreikio skubiai parengti ES veiksmų planą siekiant užtikrinti aprūpinimą maistu ES viduje ir už jos ribų, atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą²,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. liepos 6 d. rezoliuciją dėl aprūpinimo maistu problemos sprendimo besivystančiose šalyse³,
- atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos

¹ OL C 270, 2021 7 7, p. 2.

² OL C 361, 2022 9 20, p. 2.

³ OL C 47, 2023 2 7, p. 149.

direktyva 2008/114/EB¹, pagal kurią maisto gamyba, perdirbimas ir platinimas įtraukiami į atitinkamų sektorių sąrašą,

- atsižvelgdamas į Apsirūpinimo maistu saugumo ir Mitybos padėties pasaulyje ataskaitas, Pasaulinę ataskaitą dėl maisto krizių ir Ataskaitą dėl pasaulio mitybos, įskaitant nurodytų dokumentų 2021 m. redakcijas, JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) Teisės į maistą gaires, FAO Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto Neprivalomas gaires dėl maisto sistemų ir mitybos, FAO dešimt agroekologijos principų, kuriais vadovaujamosi pereinant prie tvarių maisto ir žemės ūkio sistemų, ir 2014 m. Apsirūpinimo maistu saugumo ir mitybos užsitęsusiems krizėms veiksmų programą,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 1 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją „Jungtinių Tautų veiksmų mitybos srityje dešimtmetis (2016–2025 m.)“, kuria norima paskatinti intensyvesnius veiksmus siekiant panaikinti badą ir netinkamą mitybą visame pasaulyje ir užtikrinti visiems žmonėms, nepaisant to, kas jie yra ir kur gyvena, visuotinę prieigą prie sveikesnės ir tvaresnės mitybos,
- atsižvelgdamas į Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto (CFS) Neprivalomas atsakingo žemės, žuvininkystės ir miškų išteklių valdymo gaires siekiant užtikrinti nacionalinį aprūpinimą maistu (2012 m.) ir CFS Atsakingo investavimo į žemės ūkį ir maisto sistemas principus (2015 m.),
- atsižvelgdamas į JT darnaus vystymosi tikslus (DVT) ir glaudų jų ryšį bei bendras sąsajas, visų pirma į 1-ąjį DVT (panaikinti visų formų skurdą visame pasaulyje) ir 2-ąjį DVT (panaikinti badą, užtikrinti apsirūpinimą maistu ir geresnę mitybą, skatinti darnų žemės ūkį),
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 30 d. JT specialiojo pranešėjo teisės į maistą klausimais pranešimą „Sėklos – teisė į gyvybę ir ūkininkų teisės“ (angl. „Seeds, right to life and farmers’ rights“) (A/HRC/49/43),
- atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 9 d. Komisijos komunikatą „Trąšų pakankamumo ir įperkamo užtikrinimas“ (COM(2022)0590),
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 22 d. Komisijos ataskaitą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl augalinių baltymų gamybos plėtros Europos Sąjungoje (COM(2018)0757),
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.“²,
- atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
- atsižvelgdamas į Europos regionų komiteto nuomonę,

---

¹ OL L 333, 2022 12 27, p. 164.

² OL C 177, 2023 5 17, p. 35.

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto ir Vystymosi komiteto nuomonę,
  - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą savo iniciatyva (A9-0185/2023),
- A. kadangi 2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacija neteisėtai įsiveržė į Ukrainą ir tai turėjo pražūtingų pasekmių, įskaitant didelę grėsmę apsirūpinimo maistu saugumui pasaulyje, ir didžiausias pavojus kilo pažeidžiamiausioms šalims; kadangi Rusijos plataus masto invazija į Ukrainą labai pablogino ir taip sudėtingą ir daug iššūkių keliančią padėtį žemės ūkio maisto produktų sektoriuje, kuris vis dar neatsigauna po COVID-19 pandemijos padarinių ir kenčia nuo tebesitęsiančios klimato krizės bei kylančių energijos ir trąšų kainų;
  - B. kadangi dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą sukeltos krizės padarinių politinėje darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama apsirūpinimo maistu saugumui ir pasaulinės maisto sistemos atsparumui; kadangi dėl to Europos maisto gamyba turi būti laikoma strateginiu sektoriumi ir laikoma tokia pat svarbia kaip ir energetinis saugumas, gynyba ir kova su klimato kaita ES ir tarptautiniu lygmenimis;
  - C. kadangi, FAO duomenimis, 2022 m. pradžioje Ukrainai ir Rusijai teko beveik 30 proc. pasaulio kukurūzų ir kviečių eksporto, o Rusija buvo didžiausia trąšų eksportuotoja pasaulyje; kadangi daugiau kaip 30 šalių, daugiausia Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose ir Vidurinėje Azijoje, daugiau kaip 30 proc. kviečių importo poreikių pateikino Ukraina ir Rusija; kadangi Rusijos invazija į Ukrainą didina šį pasaulinį maisto stygių ir, FAO modeliavimo duomenimis, dar 8–13 mln. žmonių gali patirti maisto stygių;
  - D. kadangi bendra žemės ūkio politika (BŽŪP) per 60 taikymo metų padėjo sustiprinti BŽŪP vaidmenį Europos žemės ūkio srityje; kadangi šį vaidmenį ji turėtų atlikti ir ateityje, taigi jai turi būti teikiama pakankama ir pakankamai aprėpianti biudžeto parama, kad būtų užtikrintas apsirūpinimo maistu saugumas ir maisto tiekimas Europoje;
  - E. kadangi karas prieš Ukrainą ir dėl konflikto labai išaugusios išteklių, pvz., trąšų, energijos ir pašarų, kainos ir spekuliacija maistu lemia didelius bendrus iškraipymus ir įtampą pasaulio žemės ūkio, žvejybos ir akvakultūros rinkose, visų pirma grūdų, aliejaus ir gyvulių rinkose; kadangi maisto produktų gamybai ir maisto prieinamumui neturi kilti dar didesnis pavojus ir jie jokiomis aplinkybėmis neturi būti naudojami kaip geopolitinis ginklas, nes tai darys poveikį ekonomikai visame pasaulyje, ypač gyventojams ir pažeidžiamiausiems visuomenės nariams;
  - F. kadangi pirmosios 2008 m. arabų šalyse kilusios riaušės dėl maisto parodė, kaip veiksmingai maistas gali būti naudojamas kaip ginklas geopolitiniam nestabilumui sukelti;
  - G. kadangi esminiai apsirūpinimo maistu saugumo veiksniai yra ne tik maisto produktų vartotojų kainos, bet ir namų ūkių pajamos; kadangi neregėtai padidėjus maisto produktų kainoms mažų pajamų namų ūkiai, kurie didelę dalį savo biudžeto išleidžia maistui, gali būti priversti rinktis mažiau sveikus ir įvairius maisto produktus, todėl jie taps ypač pažeidžiami dėl rizikos susirgti su prasta mityba susijusiomis

neužkrečiamosiomis ligomis;

- H. kadangi, nors maisto kainos yra didelės, jos nepadengia ES ūkininkų ir žemės ūkio kooperatyvų gamybos sąnaudų; kadangi dėl pašokusių energijos ir pakuočių kainų ir dėl problemų, susijusių su trąšų ir įrangos prieinamumu ir kainomis, jų gamybos sąnaudos praėjusiais metais eksponentiškai augo;
- I. kadangi, Tarptautinės grūdų tarybos duomenimis, 2021 m. derliaus metais Rusijos ir Ukrainos produkcija sudarė 8,6 proc. pasaulinės grūdų produkcijos, išskyrus ryžius, ir 24 proc. eksporto; kadangi Rusijos vykdomo karo prieš Ukrainą nulemti ypatingos svarbos infrastruktūros, visų pirma žemės ūkio produktų transporto ir sandėliavimo įrenginių, sutrikdymai ir trukdžiai varžo maisto, pašarų ir kitų žemės ūkio produktų, visų pirma grūdų ir aliejinių augalų sėklų iš Juodosios jūros regiono, judėjimą; kadangi kainos pasaulinėse žemės ūkio rinkose padidėjo jau prieš Rusijos invaziją į Ukrainą, iš dalies dėl poveikio klimatui ir COVID-19 pandemijos pasekmių;
- J. kadangi transporto ir sandėliavimo infrastruktūros objektai yra labai svarbūs siekiant užtikrinti veiksmingus ir saugius prekybos srautus, tiekimą ir rinkos stabilumą; kadangi bet koks jų sutrikdymas gali turėti įtakos iki šiol buvusiam priimtinau vartotojų kainų lygiui; kadangi apsirūpinimas maistu apima ne tik žemės ūkį ir maisto gamybą ir daro poveikį įvairioms sritims – ne tik pirminiams gamintojams ir vartotojams, bet ir visai ekonomikai, prekybai, vystymuisi ir humanitarinėms pastangoms, taip pat socialinei ir regioninei sanglaudai;
- K. kadangi Komisija turėtų pasinaudoti visomis įmanomomis priemonėmis, kad užtikrintų gerą Europos bendrosios rinkos veikimą; kadangi Komisija turėtų dėti daugiau pastangų siekiant pašalinti visas su žemės ūkio maisto produktais susijusias kliūtis bendrojoje rinkoje, įskaitant transporto kliūčių šalinimą;
- L. kadangi, FAO teigimu, apsirūpinimo maistu saugumo sąvoka apima ne tik maisto gamybą, bet ir jo pakankamumo, prieinamumo ir stabilumo aspektus, ir taip pat apima tarptautiniu mastu pripažintą žmogaus teisę į maistą ir įperkama galimybę visiems sveikai ir maistingai maitintis; kadangi jokia kita žmogaus teisė nepažeidžiama taip dažnai kaip ši;
- M. kadangi sveika ir subalansuota mityba daro teigiamą poveikį žmonių gyvenimui ir sudaro sąlygas teisingam ir tvariam visuomenės vystymuisi; kadangi vartotojai, naudodamiesi savo teise gauti daugiau informacijos apie vartojamų maisto produktų kilmę ir gamybos metodus, vis dažniau renkasi sveikus ir saugius maisto produktus, gamybos tvarumą, tiekimo grandinės skaidrumą ir geresnį visų gamybos bei platinimo procesų atsekamumą;
- N. kadangi galimybė visiems gauti saugaus ir sveiko maisto yra tarptautiniu mastu pripažinta teisė; kadangi visuomenei būtina sutelkti dėmesį į maisto pakankamumą ir įperkama visiems, atsižvelgiant į jo socialinį, ekonominį ir aplinkosauginį poveikį ir pasekmes bei poveikį žmonių sveikatai;
- O. kadangi teisė į maistą yra viena iš pagrindinių žmogaus teisių; kadangi 2-asis darnaus vystymosi tikslas yra iki 2030 m. panaikinti badą; kadangi ES turi remti teisę į tinkamą maistą ir tai turi būti pirmenybinis maisto sistemų tikslas, kad būtų užtikrintas apsirūpinimo maistu saugumas ir pagerinta mityba;

- P. kadangi, JT specialiojo pranešėjo teisės į maistą klausimais parengtame pranešime „Sėklos – teisė į gyvybę ir ūkininkų teisės“ teigiama, kad teisė į maistą yra neatsiejamai susijusi su ūkininkų sėklų sistemomis ir jų nedaloma teise laisvai kaupti, naudoti, keisti ir parduoti ūkyje sukauptas sėklas; kadangi Europos komanda turėtų remti programas, kuriomis atsižvelgiama į ūkininkų sėklų sistemų arba neoficialių sėklų sistemų poreikius, ir remti sėklų bankus ar sėklų bibliotekas, kad ūkininkai ir sodininkai galėtų rinkti, saugoti ir dalytis vietinėmis sėklomis, vietinėmis augalų veislėmis ir varietetais;
- Q. kadangi maisto krizė nepaiso sienų ir nė viena šalis negali jos įveikti viena; kadangi skubiai reikia bendrų veiksmų ir solidarumo;
- R. kadangi, FAO skaičiavimais, dėl pasaulinės tiekimo krizės tarptautinės maisto ir pašarų kainos pakilo iki precedento neturinčio lygio nuo tada, kai FAO pradėjo atlikinėti kainų analizę, ir viršijo jau ir taip aukštą jų lygį (net ir produktų, kurių atveju kainų kilimas nebuvo pateisinamas); kadangi 2022 m. spalio mėn. maisto kainų infliacija pasiekė 17,26 proc.; kadangi daugeliui žmonių pasaulyje gresia maisto stygius, badas ir tai, kad maistas taps neįperkamas; kadangi, siekiant nustatyti prie kainų nepastovumo prisidedančios spekuliacijos maisto produktais faktą, užkirsti jai kelią ir ją panaikinti, veiklos vykdytojai privalo skaidriau nurodyti savo indėlį kuriant pridėtinę vertę visoje maisto tiekimo grandinėje, ir dėl to apskritai padidėtų rinkos skaidrumas;
- S. kadangi pasaulinį maisto stygių visų pirma lemia ne tiekimo trūkumai, o konfliktai, nevienodas maisto paskirstymas, neįperkamas maistas ir pasaulinės tiekimo grandinės sutrikimai; kadangi kylančios maisto kainos didžiausią poveikį daro mažas pajamas gaunančioms šeimoms, kurios didžiausią savo pajamų dalį išleidžia maistui; kadangi labai svarbu išanalizuoti veiksnius, dėl kurių didėja žemės ūkio išteklių kainos, ir to poveikį maisto produktų kainų didėjimui;
- T. kadangi kas trečias žmogus pasaulyje vis dar neturi galimybės gauti pakankamai tinkamo maisto ir sveikai maitintis; kadangi 2021 m. pasaulyje 2,3 mlrd. žmonių patyrė vidutinį arba didelį maisto stygių; kadangi dauguma šių žmonių dirba žemės ūkyje; kadangi, Pasaulio maisto programos (PMP) duomenimis, 2022 m. didelį ūmų maisto stygių patyrusių žmonių skaičius yra rekordinis – 349 mln.;
- U. kadangi visame pasaulyje vėl plinta badas ir didėja maisto stygius ir dauguma šalių gerokai atsilieka, kad iki 2030 m. pasiektų tikslą – išnaikinti badą; kadangi dėl netinkamos mitybos asmenims ir visuomenei atsiranda visą gyvenimą trunkanti našta: dėl to vaikai negali išnaudoti viso savo potencialo ir taip apsunksta žmonių raida ir nacionalinės ekonomikos plėtra;
- V. kadangi 1994 m. Marakešo sutartis ir ypač PPO sutartis dėl žemės ūkio prisidėjo prie žemės ūkio regionų specializacijos gaminti tam tikras pagrindines žemės ūkio prekes, ir taip atsirado rutininė priklausomybė gamybos sistemose; kadangi ši situacija nėra atspari krizėms, nes dėl jos visų pirma maistą importuojančios šalys išlieka pažeidžiamos kainų šuolių požiūriu;
- W. kadangi gamta ir biologinė įvairovė daugelyje svarbių sričių sąveikauja su žemės ūkiu, maistu ir mityba, nes teikia įvairių prijaukintų ir laukinių augalų bei gyvūnų;
- X. kadangi kultūrinių augalų biologinė įvairovė yra svarbus aspektas, nes sudaro sąlygas pavieniems ūkininkams pritaikyti savo žemės ūkio planus prie klimato sąlygų ir užtikrinti didesnę savaiminį maisto sistemų atsparumą klimato kaitai, kenkėjams ir

patogenams; kadangi tuo pat metu šiuo gamta grindžiamu požiūriu prisidedama prie biologinės įvairovės stiprinimo; kadangi kai kurios ES nepriklausančios šalys įgyvendina įvairius novatoriškus projektus, pavyzdžiui, Afrikoje vykdomą iniciatyvą „Didžioji žalioji siena“, kuri leidžia plėtoti agroekologinius projektus; kadangi ES parama tvarioms maisto sistemos kurti yra vienas iš 2021–2027 m. laikotarpio orientacinių daugiamečių programų, kurias pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“) kartu su maždaug 70 šalių partnerių patvirtino ES, prioritetu;

- Y. kadangi maisto prieinamumas svyruoja dėl ekonominių sukrėtimų, klimato, sezoniškumo ir sutrikimų; kadangi ES turi investuoti į žemės ūkio maisto produktų sektoriaus atsparumą ir užtikrinti perėjimą prie tvaresnio žemės ūkio, nes tai sustiprins ilgalaikį aprūpinimo maistu saugumą ir galėtų būti alternatyvus ūkininkų pajamų šaltinis; kadangi būtina kovoti su visuotiniu atšilimu siekiant užtikrinti, kad žemės ūkis būtų atsparus ir tvarus ilguoju laikotarpiu;
- Z. kadangi 63 proc. mažas pajamas gaunančių žmonių visame pasaulyje dirba žemės ūkio sektoriuje ir didžioji jų dauguma dirba mažuose ir vidutinio dydžio ūkiuose, kurių ekonominiam tvarumui šiuo metu kyla grėsmė;
- AA. kadangi, Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) vertinimų duomenimis, konkurencija dėl žemės ūkio paskirties žemės ir miškų naudojimo didėja taip pat sparčiai kaip ir pasaulio gyventojų skaičius, nes skaičiuojama, kad jis išaugs nuo 8 mlrd. šiandien iki 9,5 mlrd. 2050 m.;
- AB. kadangi dabartinis ir ilgalaikis Europos Sąjungos apsirūpinimo maistu saugumas yra tiesiogiai susijęs su strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ ir Biologinės įvairovės strategijos užmojais; kadangi strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ išdėstytos kelios svarbios iniciatyvos, įskaitant ES nenumatytą atvejų planą siekiant užtikrinti maisto tiekimą ir aprūpinimą maistu per krizes;
- AC. kadangi dėl žaliojo kurso užmojų ES maisto sistema galėtų tapti teisingesnė, sveikesnė ir ekologiškesnė, nes ES ir pasaulio apsirūpinimo maistu saugumas artimiausiu metu ir ilgainiui priklauso nuo atsparių ir tvarių maisto sistemų; kadangi bendras su žaliuoju kursu susijusių teisės aktų įgyvendinimo poveikis turi būti toks, kad būtų išsaugotas ES maisto gamybos pajėgumas, užtikrintas sklandus perėjimas tiek laiko, tiek reikalavimų atžvilgiu ir neturėtų padidėti priklausomybė nuo importo iš trečiųjų šalių, nes visa tai galėtų kelti pavojų apsirūpinimo maistu saugumui ES; kadangi labai svarbu skirti pakankamą viešąjį finansavimą kultūrinių augalų ir gyvulininkystės sektoriams, kad jie būtų apsaugoti nuo neigiamo poveikio ir būtų užkirstas kelias ES maisto gamybos mažėjimui;
- AD. kadangi įgyvendinant žaliąjį kursą turėtų būti užtikrinta sąžininga pertvarka, kurią vykdant būtų užtikrinama tinkama ūkininkų, ypač smulkiųjų ir vidutinių, apsauga ir pakankamas saugių ir įperkamų žemės ūkio produktų kiekis vartotojams, atsižvelgiant į ilgalaikius ES atsparumo ir tvarumo tikslus; kadangi tvarus pirminių gamintojų, kurių pajamos vis dar labai atsilieka, pragyvenimo šaltinis yra labai svarbus siekiant tvariai valdyti dabartines krizes žemės ūkio rinkose ir tvariai siekti žaliojo kurso tikslų;
- AE. kadangi 2016 m. beveik 34 proc. Europos ūkininkų buvo 65 metų ar vyresni; kadangi tai, kad daugelis ūkininkų artimiausioje ateityje išeis į pensiją, kelia didelį susirūpinimą daugelyje valstybių narių; kadangi kartų kaita yra vienas iš didžiausių iššūkių siekiant,

kad ES ir toliau turėtų atsparų žemės ūkio sektorių ir atsparias maisto sistemas; kadangi įgyvendinant BŽŪP iki šiol dėtos pastangos, nors ir yra vienas iš ES prioritetų, pasirodė nepakankamos, kad būtų galima pakeisti šią tendenciją, todėl reikės platesnio politikos priemonių rinkinio;

- AF. kadangi visų pirma jaunieji ūkininkai yra novatoriški, ypač naudodami naujas technologijas; kadangi, jei jiems tinkamai atlyginama ir jie yra tinkamai skatinami ir įgalinami, jie nori investuoti taip, kad galėtų padidėti žemės ūkio tvarumas, gamybos pajėgumas ir konkurencingumas; kadangi didelio pajėgumo plačiajuosčio ryšio tinklų junglumas yra itin svarbus siekiant modernizuoti ūkius, didinti našumą ir gerinti efektyvumą; kadangi reikia paskatų ūkininkų mokymui IT srityje skatinti;
- AG. kadangi dėl staigaus ir didelio pasaulinių trąšų ir energijos kainų augimo ir smarkaus kitų išteklių sąnaudų padidėjimo kyla sunkumų ūkininkams ir kyla grėsmė augalų auginimui ateityje, taigi ir apsirūpinimo maistu saugumui ir įperkamumui; kadangi 2022 m. rugsėjo mėn. azoto trąšų kainos, palyginti su ankstesnių metų kainomis ES trąšų rinkoje, padidėjo 149 proc.; kadangi, atsižvelgiant į dabartinę išteklių ir energetikos krizę, Komisija turi atidžiai įvertinti Europos ūkininkų ekonominę padėtį;
- AH. kadangi dabartiniai geopolitiniai iššūkiai rodo, kad apsirūpinimo maistu saugumas nėra savaime suprantamas dalykas ir kad Europos maisto gamyba turėtų būti laikoma strateginiu sektoriumi ir šiuo atžvilgiu turėtų būti saugoma ir stiprinama; kadangi tinkamas Europos bendrosios rinkos veikimas yra apsirūpinimo maistu saugumo užtikrinimo prielaida; kadangi reikėtų peržiūrėti visas tarifines ir netarifines kliūtis žemės ūkio maisto produktų sektoriuje; kadangi stipresnės, gyvybingos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės ir bendruomenės yra labai svarbios apsirūpinimo maistu saugumui ir savarankiškumui maisto srityje bei Europos Sąjungos klestėjimui;
- AI. kadangi žemės ūkis yra labai svarbus atokiausių ES regionų, kurių padėtis apsirūpinimo maistu saugumo požiūriu dažnai yra ypač nestabili, ekonomikai; kadangi dėl apsirūpinimo maistu saugumo pobūdžio išlaidos yra didesnės, jei, užuot ėmusius veiksmų anksčiau, reaguojama po įvykių;
- AJ. kadangi, jei ES nori išvengti destabilizavimo, maisto nepritekliaus, bado, socialinių ir politinių neramumų kitose šalyse, ji turi parengti viziją, kaip užtikrinti apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumą ES ir prisidėti prie apsirūpinimo maistu saugumo tarptautiniu lygmeniu;
- AK. kadangi skaičiuojama, kad 20 proc. viso pagaminto maisto prarandama arba iššvaistoma; kadangi apie 36 mln. žmonių kas antrą dieną negali sau leisti tinkamai pavalgyti; kadangi dėl dabartinės ekonomikos krizės daugėja labai skurstančių gyventojų;
- AL. kadangi maisto įmonės, veikiančios logistikos ir didmeninio platinimo, didelio masto pramoninės gamybos ir perdirbimo srityse, pripažintos itin svarbiais subjektais, kurių atsparumą reikia stiprinti, nes jos teikia esmines paslaugas; kadangi didmeninės rinkos yra viešojo intereso subjektai, teikiantys didžiulėms regioninėms ir tarpregioninėms teritorijoms paslaugas, kurios yra būtinos šviežių ir greitai gendančių žemės ūkio ir žuvininkystės produktų tiekimui ir platinimui galutiniam vartotojui ir kurios užtikrina jų kokybę ir atitiktį sveikatos standartams; kadangi, be to, didmeninės rinkos jau įrodė savo atsparumą ir nepaprastai svarbų vaidmenį, nes užtikrino maisto tiekimo ir platinimo tęstinumą COVID-19 pandemijos metu;

- AM. kadangi 2020 m. tik 11,9 proc. visų ES ūkių valdytojų buvo jaunesni nei 40 metų, o 33,2 proc. ES ūkių valdytojų buvo 65 metų ir vyresni; kadangi vidutinis Europos ūkininkų amžius padidėjo iki 57 metų; kadangi 2020 m. ES ūkių buvo 5,3 mln. mažiau nei 2005 m., t. y. 37 proc. mažiau; kadangi 2016–2020 m. ūkių valdytojų skaičius sumažėjo 11,2 proc.; kadangi daugumoje ES valstybių narių užfiksuotas bendras ūkių valdytojų skaičiaus sumažėjimas;
- AN. kadangi moterys atlieka esminį vaidmenį kaimo vietovėse; kadangi, siekiant kovoti su numatomu gyventojų skaičiaus mažėjimu šiose ES vietovėse, labai svarbu, kad moterys sulauktų pripažinimo už darbą ūkiuose ir ūkių valdymą pagal bendrąją nuosavybės teisę ir būtų matomos šiuo aspektu; kadangi taip pat reikia imtis veiksmų ir priemonių siekiant panaikinti lyčių nelygybę žemės ūkio maisto produktų sektoriuje ir, kai rengiami planai ir politika, būtina įtraukti moteris į sprendimų priėmimo procesą visais lygmenimis;

Iššūkiai ES apsirūpinimo maistu saugumui

1. atkreipia dėmesį į žemės ūkio maisto produktų sektoriaus atsparumą per pastarąsias krizes, jo gebėjimą išlaikyti veikiančias maisto tiekimo grandines ir užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą labai sudėtingomis aplinkybėmis; pažymi, kad COVID-19 pandemija ir neteisėta Rusijos invazija į Ukrainą vis dėlto atskleidė struktūrines problemas Europos žemės ūkio sektoriuje ir kelia didelę riziką valstybių narių žemės ūkio rinkoms, ypač toms, kurios geografiniu požiūriu yra arčiausiai karo teritorijų; todėl ragina Tarybą persvarstant daugiametę finansinę programą apsvarstyti galimybę paspartinti BŽŪP paramos suvienodinimo iki ES vidurkio procesą, siekiant įgalinti ūkininkus valstybėse narėse, kuriose šis procesas dar nebaigtas, įveikti dabartinius iššūkius; pabrėžia, kad Europos Sąjunga turi nedelsiant imtis veiksmų, kad apsirūpinimui maistu nekiltų tokių grėsmių kaip klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimas; pabrėžia, kad tiek funkcinių ekosistemų apsauga, tiek klimato kaitos švelninimas yra nepaprastai svarbūs siekiant užtikrinti maisto prieinamumą ir įperkumą, taip pat pragyvenimą kaimo vietovėse;
2. pabrėžia, kad ES turi stiprinti apsirūpinimo maistu saugumą, strateginį savarankiškumą ir žemės ūkio sektoriaus bei visos tiekimo grandinės atsparumą, mažindama priklausomybę nuo importo iš ES nepriklausančių šalių ir įvairindama ypatingos svarbos produktų, pvz., trąšų, pašarų ir žaliavų, tiekimo importą; pabrėžia, kad tiekimo grandinės neturi tapti geopolitinėmis priemonėmis, kuriomis būtų siekiama destabilizuoti apsirūpinimo maistu saugumą pasauliniu lygmeniu ir jį pakirsti, ypač nepalankiausioje padėtyje esančiose ir pažeidžiamiausiose šalyse; pabrėžia, kad trumpos ir regioninės tiekimo grandinės turėtų būti tvariai stiprinamos;
3. palankiai vertina tai, kad, atsižvelgiant į išskirtines aplinkybes, priimtos laikinos priemonės, skirtos ES ūkininkams remti, ir kad jos turėtų būti ir toliau taikomos, jei tęsis Rusijos invazija į Ukrainą; pabrėžia, kad šios priemonės leis ūkininkams tvariai didinti ES žemės ūkio gamybą ir užtikrinti ūkių išlikimą 2022–2023 m. derliaus sezonu, ir tai padės išlaikyti apsirūpinimo maistu saugumą; ragina Komisiją nedelsiant pateikti holistinį strateginį planą ES apsirūpinimo maistu saugumui užtikrinti, kuris galėtų apimti strateginių maisto atsargų naudojimą; pabrėžia, kad, atsižvelgiant klimato kaitos ir kitų veiksnių nulemtą derliaus nuspėjamumą ir tai, kad padėtis gali pablogėti dėl spekuliacijos, būtina didinti stabilumą;
4. ragina Komisiją konkrečiai įvardyti sektorius, kurie labiausiai nukentėjo dėl krizės, ir

imtis visų reikiamų veiksmų, kad jiems galėtų būti teikiama skubi ir apčiuopiamesnė parama;

5. pabrėžia, kad priklausomybė nuo maisto produktų tiekimo didina besivystančių šalių išskolinimą ir taip kelia pavojų laimėjimams, pasiektiems apsirūpinimo maistu saugumo srityje; ragina Komisiją ir valstybes nares įvertinti visas turimas priemones, kad būtų išvengta bet kokio maisto produktus importuojančių šalių mokėjimų balanso įsipareigojimų nevykdymo, įskaitant skolos mažinimą pagal tarptautines iniciatyvas, tiesioginį finansavimą ir skolos restruktūrizavimą; pakartoja, kad svarbu teikti pirmenybę dotacijomis grindžiamam finansavimui, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse;
6. palankiai vertina naują laikinąją sistemą krizės sąlygomis, kuria siekiama padėti Europos gamintojams susidoroti su karo Ukrainoje padariniais, tačiau pabrėžia, kad būtina nustatyti naują finansinę paramą, kad būtų užtikrintas Europos ir trečiųjų šalių apsirūpinimo maistu saugumas; pabrėžia kritinę kiaulių ir pieno rinkos padėtį kai kuriose valstybėse narėse ir ragina teikti tiesioginę ir neatidėliotinę finansinę paramą šiems sektoriams;
7. primena politikos suderinamumo vystymosi labai principą, numatytą SESV 208 straipsnyje, kuriame nurodoma, kad „Sąjunga atsižvelgia į bendradarbiavimo vystymosi labai tikslus savo įgyvendinamos politikos srityse, kurios gali turėti įtakos besivystančioms šalims“, ir visų sričių ES politikos nuoseklumo užtikrinimo svarbą, kad besivystančių šalių labai būtų užtikrintas bendradarbiavimo vystymosi labai veiksmingumas ir padidintas ES įsipareigojimo užtikrinti pasaulio apsirūpinimo maistu saugumą veiksmingumas; primygtinai tvirtina, kad siekiant prisidėti prie pagrindinių žmogaus teisių apsaugos ir humanitarinių krizių prevencijos svarbu užtikrinti politikos suderinamumo vystymosi labai principo laikymąsi apsirūpinimo maistu saugumo srityje;

Tvarus ir atsparus žemės ūkis

8. atkreipia dėmesį į didelę žemės ūkio ir maisto sektorių svarbą ekonomikai ir užtikrinant deramas ir tvarias darbo galimybes bei saugias darbo sąlygas kaimo vietovėse; pažymi, kad žemės ūkio išteklių sąnaudų didėjimas prisideda prie jau ir taip didelių gamybos sąnaudų bei kelia pavojų ūkininkų pajamoms; ragina Komisiją imtis būtinų priemonių, kad ūkininkams būtų užtikrintas gamybos planavimo saugumas ir tinkami finansiniai ištekliai bei garantijos, kad būtų galima išlaikyti ir prireikus didinti maisto gamybą, stiprinti tvaraus ūkininkavimo sistemas, didinti ES maistinių augalų įvairovę ir gerinti produktų kokybę, kartu atmetant dirbtines pramonines imitacijas;
9. ragina Komisiją užtikrinti, kad žemės ūkio paskirties žemė ir toliau būtų naudojama visų pirma maisto ir pašarų gamybai, nes ši žemė prisideda prie biologinės įvairovės išsaugojimo ir kartu prie apsirūpinimo maistu saugumo ir gali padėti sumažinti ES energetinę priklausomybę; pabrėžia, kad į tai turi būti atsižvelgiama visuose atitinkamuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriuose turi būti atsižvelgiama ir į poreikį mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, ir į poreikį pakreipti biologinės įvairovės nykimo tendenciją priešinga linkme, laikantis strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ ir Biologinės įvairovės strategijos, taip pat į poreikį užtikrinti ilgalaikį apsirūpinimo maistu saugumą ir laikytis BŽŪP tikslų; todėl ragina Komisiją įgyvendinant žaliąjį kursą užtikrinti žemės ūkio modelių įvairovę visoje ES ir užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų išlaikytas žemės ūkio verslumas ir veikla

strateginiu apsirūpinimo maistu saugumo požiūriu;

10. ragina Komisiją visų pirma atsižvelgti į labai veiksmingus ūkininkavimo modelius derlingos žemės ūkio paskirties žemės vietovėse, kuriose maisto gamyba vykdoma tvariai; pabrėžia, kad reikia nustatyti specialias įgyvendinimo sąlygas, taikytinas ūkininkavimui urbanizuotose vietovėse, kuriose šeimos ūkiai patiria didesnes išlaidas ir susiduria su kitomis problemomis;
11. pažymi, kad dėl didėjančios urbanizacijos ir gyventojų skaičiaus pasaulyje augimo labai mažėja žemės ūkio paskirties žemės ir kad galima pagaminti kur kas daugiau mažesniame plote žemės tvariai intensyvinant veiklą arba ūkininkaujant mieste;
12. pabrėžia vertikaliojo ūkininkavimo galimybę vykdyti maisto produktų gamybą nepriklausomai nuo orų ir sezonų, galbūt gaunant didesnę derlių su mažesnėmis vandens ir pesticidų sąnaudomis; ragina plačiau pripažinti šią praktiką ES politikoje ir imtis iniciatyvų, siekiant skirti daugiau investicijų į vertikaliojo ūkininkavimo mokslinius tyrimus ir plėtrą (MTP);
13. primena, kad teisės aktai, kuriais remiamas mažo anglies dioksido kiekio žemės ūkis, turi būti tokie, kad juos galėtų lengvai įgyvendinti suinteresuotieji subjektai, kurie galėtų padėti gerinti Europos apsirūpinimo maistu saugumą, užtikrindami, kad ūkininkai gautų geresnį darbo užmokestį, ir kartu sudarydami sąlygas žemės ūkio sektoriui atlikti svarbų vaidmenį mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį; vis dėlto apgailestauja, kad Komisijos pasiūlyme neatsižvelgta į išmetamųjų teršalų kiekio mažinimą ūkiuose ir įtraukta tik sekvestracija;
14. pabrėžia vietos bendruomenių teisės į apsirūpinimo maistu saugumą apsaugos ir skatinimo svarbą; todėl apgailestauja dėl to, kad daugelyje šalių labai paplitęs žemės grobimas, nes tai kenkia apsirūpinimo maistu savarankiškumui; ragina ES tvirtai remti žemės grobimo prevenciją; pabrėžia, kaip svarbu pradėti įtraukų procesą, siekiant užtikrinti veiksmingą pilietinės visuomenės organizacijų ir vietos bendruomenių dalyvavimą formuojant, įgyvendinant ir stebint politiką ir veiksmus, susijusius su žemės grobimu; ragina įgyvendinti Neprivalomas atsakingo žemės, žuvininkystės ir miškų išteklių valdymo gaires įgyvendinant visus projektus, kuriais siekiama skatinti žemės naudojimo teisių apsaugą, be kita ko, prekybos srityje, ir numatyti priemones, kuriomis būtų užtikrinama, kad projektai nekeltų pavojaus smulkiųjų ūkininkų žemės naudojimo teisėms;
15. ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimajame ES pagrindų teisės akte dėl tvarių maisto sistemų būtų skatinami socialiniai aspektai ir palanki maisto aplinka, kai sveiki ir tvarūs maisto produktai būtų prieinamiausi, įperkamiausi, labiausiai reklamuojami ir patraukliausi, ir propaguoja trumpas tiekimo grandines ir vietos bei sezoninių produktų vartojimą;
16. atkreipia dėmesį į tai, kad ES ūkių pajamos vis dar sudaro mažiau nei pusę bruto darbo užmokesčio ES, todėl, atsižvelgiant į infliacijos tendencijas, ekonominiam stabilumui reikėtų skirti dar daugiau dėmesio;
17. atkreipia dėmesį į tai, kad maisto vertė turi būti suprantama kaip kur kas daugiau nei tiesiog prekės vertė – tai žmonių teisė, kurios turi būti paisoma, todėl ekonominis, socialinis ir aplinkosauginis bei išorinis poveikis turi būti geriau įvertintas, sumažintas arba panaudotas, atsižvelgiant į poreikius;

18. pažymi, kad Europos žaliasis kursas galėtų būti svarbus žingsnis ES pereinant prie žalesnės, tvaresnės ir atsparesnės ekonomikos ir žemės ūkio; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad kai kurios siūlomos priemonės gali turėti nenumatytą poveikį, kuris dar nebuvo tinkamai įvertintas ir nustatytas ūkių lygmeniu, visų pirma poreikiui užtikrinti ilgalaikį apsirūpinimo maistu saugumą ir ūkių, ypač mažų ir vidutinių, gyvybingumą; todėl ragina Komisiją holistiškai ir sistemingai atlikti išsamų bendro žaliąjo kurso pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikio ES žemės ūkio sektoriui vertinimą, kuris apimtų visus tvarumo aspektus, visų pirma aplinkos, ekonominį ir socialinį, siekiant užtikrinti apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumą, ūkių gyvybingumą ir žemės ūkio gamybą Sąjungoje; ragina Komisiją neleisti susidaryti padėčiai, kai Europos ūkininkai susiduria su nesąžininga konkurencija dėl importo, kuris neatitinka mūsų standartų;
19. primygtinai teigia, kad reikia proporcingų priemonių, teisingos pertvarkos, tinkamo prisitaikymo laikotarpio ir teisingo atlyginimo mechanizmo, siekiant išlaikyti ES žemės ūkio maisto produktų sektoriaus konkurencingumą, našumą ir socialinį atsparumą;
20. pabrėžia, kad agrarinės aplinkosaugos ir klimato praktika, pvz., agroekologija, agrarinė miškininkystė, integruotoji kenkėjų kontrolė, ekologinis ūkininkavimas, tikslusis ir sekvestruojamasis ūkininkavimas, gali padėti spręsti klimato, biologinės įvairovės, aplinkos, ekonomines ir socialines problemas; pabrėžia, kad svarbu veiksmingai ir tikslingai investuoti į klimato kaitos švelninimą, taip pat į prisitaikymo priemones, siekiant sumažinti riziką ir išvengti didelių išlaidų ilguoju laikotarpiu;
21. ragina Komisiją suteikti ūkininkams geresnes priemones, kad jie galėtų vis labiau prisidėti prie šiuo metu vykstančios žaliosios pertvarkos; atkreipia dėmesį į tai, jog šiomis aplinkybėmis būtina, kad ūkininkai galėtų prisidėti prie energijos, visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių energijos, gamybos ES (ir tai būtų daugiau nei pasigamintos energijos vartojimas), kad būtų suteiktas realus postūmis žiedinės ekonomikos ir švarios energijos praktikos plėtrai; be to, mano, kad nustatant tinkamas vietas būtina faktiškai įtraukti ūkininkus ir jiems atstovaujančias organizacijas;
22. pabrėžia, kad apsirūpinimo maistu saugumas taip pat apima maisto saugą ir mitybą ir turi būti vertinamas žvelgiant iš trumpalaikės, vidutinio laikotarpio ir ilgalaikės perspektyvos;
23. ragina atsižvelgti į visuomenės sveikatos ir biologinės įvairovės sąsajas atsižvelgiant į bendros sveikatos koncepciją;
24. ragina griežtai taikyti bendros sveikatos principą, kuriuo žmonių sveikata, gyvūnų sveikata ir aplinkos apsaugos klausimai susiejami tarpusavyje, visose politikos srityse, kurios turi poveikio maisto pakankamumui ir prieinamumui; pabrėžia, kad niekada neturi kilti pavojus maisto saugai, ir akcentuoja, kad svarbu politiką formuoti teisingai ir socialiniu bei ekonominiu požiūriu sąžiningai, siekiant remti maistingą, įperkama ir ilgalaikiu požiūriu tvariai, laikantis biologinės įvairovės išsaugojimo ir agroekologinių sprendimų pagamintą maistą; pabrėžia tinkamo ir skaidraus ženklavimo, kuris padėtų vartotojams rinktis sveikus produktus, svarbą;

Kartų kaita

25. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad mažėja ūkių ir ūkių valdytojų skaičius ir kartu didėja vidutinis Europos ūkininkų amžius; pabrėžia, kad, žvelgiant iš ilgalaikės

perspektyvos, pagrindinis prioritetas siekiant užtikrinti Europos apsirūpinimo maistu saugumą yra kartų kaita;

26. ragina Komisiją parengti plataus užmojo išsamią ES kartų kaitos žemės ūkio sektoriuje strategiją, kuria būtų siekiama padidinti jaunųjų ūkininkų skaičių, gerinti jų kompetenciją ir gebėjimus, visų pirma siekiant visapusiškai išnaudoti pažangaus ūkininkavimo ir dirbtinio intelekto teikiamas galimybes; ragina Komisiją rengiant visus būsimus žemės ūkio, klimato ar aplinkos srities teisės aktus atlikti socialinio ir ekonominio poveikio jaunesiems ūkininkams patikrą;
27. atkreipia dėmesį į tai, kad nepakankamos galimybės naudotis žeme, nepakankamas darbo užmokestis, neužtikrinantis deramo gyvenimo, geresnės užimtumo ne ūkiuose galimybės ir didėjanti reguliavimo našta yra pagrindiniai veiksniai, paaiškinantys, kodėl vis daugiau ūkininkų jaučiasi priversti pasitraukti iš sektoriaus ir kodėl mažiau žmonių yra linkę pradėti ūkininkauti; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, kad ūkininkai turėtų nuspėjamą pajamų šaltinį ir galėtų pragyventi iš savo veiklos;
28. atkreipia dėmesį į tai, kad reikia skatinti investicijas, be kita ko, į skaitmenizaciją; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, parengti gaires, kuriomis būtų siekiama sudaryti palankesnes sąlygas BŽŪP ir sanglaudos politikos finansavimo kryptių sąveikai;
29. ragina Komisiją nuosekliai ir koordinuotai pranešti apie veiksmus, susijusius su apsirūpinimo maistu saugumu; primena Komisijai savo pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto įvertinti poveikį procedūroms ir apsirūpinimo maistu saugumui;

ES baltymų strategija

30. ragina Komisiją pateikti išsamią ES baltymų ir pašarų strategiją, į kurią būtų įtrauktos veiksmingos priemonės siekiant trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu padidinti Europos gamybą; mano, kad šioje strategijoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama vidaus gamybai, kad būtų visiškai išnaudotas jos potencialas ir sumažinta priklausomybė nuo importo iš trečiųjų šalių; taip pat mano, kad strategija turi apsaugoti arba padidinti ūkininkų pajamas iš tvarios gamybos;
31. mano, kad Komisija turėtų įvertinti galimybes iki maksimumo padidinti sinergiją su ES atsinaujinančiosios energijos gamyba, kad būtų padidintas daug baltymų turinčių pašarų prieinamumas; pabrėžia, kad dėl didelės priklausomybės nuo maisto ir pašarų importo gyventojai patiria su pasaulinės rinkos nepastovumo poveikį; pabrėžia, kad dėl pasaulinės gamybos grandinių sutrikimų ir didesnio kainų kintamumo, reikia plėtoti ES atvirą strateginį savarankiškumą siekiant užtikrinti prieigą prie pagrindinių rinkų ir sumažinti priklausomybę nuo svarbiausių prekių, tokių kaip augalinių baltymų šaltiniai ir pašarai, importo;

Nauji auginimo metodai

32. pripažįsta, kad svarbu didinti pasėlių atsparumą klimato kaitai ir naujiems patogenams, didinti ir išlaikyti derlių trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu, ypač atsižvelgiant į sausras ir vandens trūkumą, su kuriais susiduria vis daugiau ES valstybių narių; pabrėžia, kad tai priklauso nuo biologinės įvairovės atkūrimo ir išsaugojimo, dirvožemio būklės, agroekologinių ir ekologinių metodų naudojimo, ir atkreipia dėmesį į sėklų saugumo ir

įvairovės svarbą; pabrėžia, kad selekcininkams ir ūkininkams turi būti užtikrinta prieiga prie kokybiškų augalų veislių sėklų, pritaikytų prie klimato kaitos poveikio ir mažų sąnaudų ūkininkavimo sistemų, įskaitant tradicines ir vietos sąlygoms pritaikytas veisles ir įvairiarūšę medžiagą; pabrėžia, kad jiems reikia užtikrinti prieigą prie genetinių išteklių, reikalingų tolesnei selekcijai;

33. pažymi, kad inovatyvios ir išteklių požiūriu veiksmingos žemės dirbimo praktikos kontroliuojamose uždaroje aplinkose reikalauja saugaus auginimo terpėms būtinų žaliavų tiekimo; mano, kad ES turėtų būti užtikrinta šių medžiagų gamyba ir tiekimas;
34. ragina Komisiją skatinti tikslingai naudoti ir toliau plėtoti naujus selekcijos metodus žemės ūkyje; ragina ES paspartinti teisės aktų dėl naujų selekcijos metodų taikymo priėmimą bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir laikantis atsargumo principo, siekiant tvariai didinti derlių ir pasiekti, kad kultūros taptų atsparesnės klimato kaitai ir naujiems patogenams, ypač atsižvelgiant į žalingus organizmus, sausras ir vandens trūkumą ir kitas ekstremalias meteorologines sąlygas, kurie daro poveikį vis didesniai ES valstybių narių; pabrėžia, kad naujais selekcijos metodais galima skatinti tvarumą, nes tvarus žemės ūkis neįmanomas be inovacijų;
35. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad mokslinių tyrimų rezultatai būtų naudojami ūkininkavimo praktikoje, nes tai būtų svarbus vaidmuo siekiant Europos žaliojo kurso tikslų, plėtojant tvaresnį žemės ūkį, be kita ko, suteikiant Europos ūkininkams alternatyvų sintetinių trąšų ir pesticidų naudojimui mažinti;
36. pabrėžia, kad svarbu sudaryti vienodą prieigą prie technologinių ir mokslinių inovacijų, galinčių stiprinti veislių atsparumą ir puoselėti genetinių išteklių bei maisto gamybos įvairovę, laikantis ES maisto saugos reglamentų;
37. ragina Komisiją tinkamai ir geriau įvertinti genetiškai modifikuotų organizmų poveikį sveikatai, biologinei įvairovei ir socialinei įtraukčiai, taip pat ūkininkų ir vartotojų pasirinkimo laisvei;
38. ragina atlikti išsamią selekcijos procesų ir augalų dauginamosios medžiagos bei jos dalių patentų socialinio, ekonominio ir aplinkosauginio poveikio maisto sistemai, įskaitant didesnės rinkos koncentracijos ir monopolizavimo maisto grandinėje potencialą, taip pat poveikį maisto įperkamumui ir prieinamumui analizę;
39. mano, kad tikslinis naujų genomikos metodų taikymas ir sėklų patvirtinimas naudojantis šiais metodais ES – svarbios priemonės siekiant, kad žemės ūkis taptų tvaresnis Europos žaliojo kurso ir strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ kontekste;
40. ragina Komisiją skatinti Europos masto dialogą klausimu dėl galimybių, kurias nauji selekcijos metodai teikia kovai su klimato kaita, ir šviesti visuomenę, kuo skiriasi transgeniniai augalai ir nauji selekcijos metodai;
41. pabrėžia, koks svarbus yra aprūpinimas sėklomis ir sėklų įvairovė, ir visų pirma kaip svarbu propaguoti ES užaugintus augalinius baltymus, kad būtų galima vietoje gaminti didelės maistinės vertės maisto produktus ir pašarus, kartu suteikiant ūkininkams prieigą prie kokybiškų augalų veislių sėklų, pritaikytų prie klimato kaitos ir mažų sąnaudų ūkininkavimo sistemų, įskaitant tradicines ir vietos sąlygoms pritaikytas veisles ir įvairiarūšę medžiagą;
42. ragina ES ir jos valstybes nares nesuteikti patentų biologinėms medžiagoms; ragina jas

užtikrinti veiklos laisvę ir išimtį, susijusią su veislėmis, selekciniams;

Dirbtinis intelektas ir tikslusis ūkininkavimas

43. pabrėžia, kad skaitmeninės technologijos ir tikslusis ūkininkavimas gali teikti perspektyvių sprendimų pagrindiniams iššūkiams spręsti, nes jie gali sudaryti sąlygas vykdyti miškų naikinimo stebėseną, mažinti pesticidų ir trąšų naudojimą ir vandens suvartojimą žemės ūkyje, didinti derlių ir gerinti ekonominę ir aplinkosauginę veiksmingumą; pažymi, jog neretai su šiomis technologijomis siejamos didelės pradinės investicinės sąnaudos, todėl būtina taikyti tinkamus sprendimus ir papildomai finansuoti ūkininkus, kad šios technologijos taptų įperkamos ir prieinamos šeimos ūkiams ir smulkiesiems ūkininkams; pabrėžia, kad šios technologijos turėtų būti prieinamos smulkiesiems ūkininkams ir kad ūkininkai visada išsaugo teises į savo duomenis;
44. ragina Komisiją didinti tvarių skaitmeninių inovacijų naudojimą siekiant modernizuoti ES žemės ūkį ir sudaryti sąlygas ūkininkams visapusiškai išnaudoti savo gamybos potencialą bei užsitikrinti pajamas vykstant žaliajai pertvarkai, be kita ko, optimizuojant maistinių medžiagų apykaitą, ir taip pat sykiu užtikrinti skaitmeninę įtrauktį; pabrėžia, kad šiomis naujomis technologijomis taip pat gali būti užtikrinti alternatyvūs sprendimai Europos ūkininkams, siekiant padėti jiems įvykdyti naujus reikalavimus, visų pirma susijusius su pesticidų ir išteklių naudojimo mažinimu;
45. pabrėžia, kad palydovų duomenys ir dirbtinio intelekto technologijos gali būti vertingos informacijos šaltinis žemės ūkiui ir visai maisto grandinei naudojant technologijas, leidžiančias informacijai judėti nuo gamintojo iki vartotojo ir atvirkščiai, gerinant visos vertės grandinės veikimą, mažinant švaistymą ir logistikos išlaidas; tačiau pabrėžia, kad šiuo metu tokių duomenų naudojimas dar vis yra tik labai nedidelis, nes daugeliu atvejų jie nėra laisvai prieinami arba yra pernelyg sudėtingi, kad juos galėtų naudoti ūkiai ar vietos valdžios institucijos; ragina užtikrinti didesnę šių duomenų ir technologijų naudojimą bei prieinamumą, siekiant padėti ūkininkams vykdyti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir užtikrinanti ES žemės ūkio atsparumą; ragina sukurti saugią ir patikimą duomenų erdvę, kad žemės ūkio sektorius galėtų dalintis duomenimis ir juos pasiekti, nes tai pagerintų ekonominę ir aplinkosauginę veiksmingumą šioje srityje;

Logistika

46. ragina ES pripažinti strateginę logistikos centrų, ypač didmeninių rinkų, svarbą, nes tai neatsiejama ir papildoma pirminės žemės ūkio gamybos dalis, be kurios ūkininkai ir transporto įmonės negalėtų užtikrinti vartotojų poreikius patenkinančio nuolatinio tiekimo;
47. ragina investuoti į infrastruktūrą, skirtą tvaresniam šviežių ar kitų žemės ūkio produktų transportui ir sandėliavimui, nes tai taip pat padeda mažinti maisto švaistymą ir sektoriaus aplinkosauginį pėdsaką; atsižvelgdamas į tai, ragina ES pripažinti regioninius skirtumus, skatinti vietos maisto gamybą ir atsižvelgti į retai gyvenamas vietas bei jų poreikius;

Pesticidai

48. pripažįsta, kad naujos taisyklės rizikai ir pesticidų naudojimui ES sumažinti, siekiant sveikesnės ir aplinkai palankios maisto sistemos pagal Europos žaliąjį kursą, yra svarbus visuomenės poreikis;

49. pabrėžia, kad apdulkintojų skaičius visoje Europoje mažėja, ir pabrėžia, kad būtina skubiai apsaugoti bites ir apdulkintojus, visų pirma skatinant biologinę kenkėjų kontrolę ir mažinant pesticidų naudojimą ir jų keliamą riziką; tačiau apgailestauja dėl to, kad Komisija pateikė pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame nustatyti privalomi pesticidų mažinimo tikslai, įskaitant draudimą juos naudoti vadinamosiose pažeidžiamose vietovėse, iš pradžių nepasiūliusi ūkininkams pakankamai veiksmingų kenkėjų kontrolės alternatyvų už prieinamą kainą arba neatsižvelgusi į poveikį, kurį augalų apsaugos nuo žalingų organizmų priemonių nebuvimas gali daryti ES apsirūpinimo maistu saugumui, jos priklausomybei nuo importo iš trečiųjų šalių bei galimybei palaikyti tinkamą augalų sveikatą; pažymi, kad pasiūlyme neatsižvelgiama į Europos žemės ūkio regioninius ypatumus ir į jį neįtrauktas bendras poveikio vertinimas, kuriame būtų kiekybiškai įvertintas poveikis maisto produktų gamybai, ES žemės ūkio konkurencingumas, galimas poveikis ūkininkams, priklausomybė nuo maisto importo, maisto kainos ir kenksmingų organizmų plitimas; primena, kad pesticidų naudojimo pažeidžiamose vietovėse ribojimas jau reglamentuojamas kai kurių valstybių narių teisės aktais;
50. pabrėžia, kad integruotoji kenkėjų kontrolė atlieka esminį vaidmenį mažinant priklausomybę nuo pesticidų, ir ragina valstybes nares užtikrinti, kad ji būtų tinkamai taikoma; ragina Komisiją užtikrinti, kad perėjimui prie šios praktikos ūkininkams būtų teikiama finansinė ir kitokia parama;
51. reiškia susirūpinimą dėl to, kad Komisija dviprasmiškai apibrėžia pažeidžiamas vietoves, ir dėl augalų apsaugos produktų naudojimo šiose vietovėse būdo: praktiškai tai gali lemti žemės ūkio gamybos mažėjimą ir, savo ruožtu, ūkininkų pajamų smukimą, o vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiais – smulkių ir vidutinio dydžio kultūrinių lauko augalų ūkių išnykimą, didesnę ūkių užleidimo riziką, nesąžiningos konkurencijos stiprėjimą, maisto produktų kainų kilimą ir importo iš trečiųjų šalių didėjimą, kas, viską paėmus kartu, tiesiogiai veikia apsirūpinimo maistu saugumą;
52. ragina Komisiją pasirūpinti pakankamai veiksmingų augalų apsaugos produktų prieinamumu pagreitinant leidimų išdavimą ir vengiant vėlavimo juos išduoti, kad būtų galima naudotis deramomis kovos su kenkėjais ir ligomis priemonėmis, bei užtikrinti mokslu pagrįstą ir suderintą požiūrį į prieigą prie augalų apsaugos produktų visoje ES;
53. pabrėžia, kad, siekiant apsaugoti pasėlius nuo naujų kenkėjų ir ligų bei išvengti maisto produktų gamybos praradimo, ir toliau bus nepaprastai svarbu užtikrinti veiksmingų augalų apsaugos produktų pakankamumą; reiškia susirūpinimą dėl to, kad, dar labiau apribojus augalų apsaugos produktų prieinamumą, galėtų būti pakirstos pastangos, įdėtos siekiant įgyvendinti holistinį požiūrį į integruotąją kenkėjų kontrolę;
54. smerkia ES taikomą dvigubų standartų dėl pesticidų praktiką, dėl kurios leidžiama iš ES eksportuoti kenksmingas medžiagas, kurios pačioje ES yra uždraustos; ragina Komisiją užtikrinti tarptautinių prekybos susitarimų abipusiškumą, ypač susitarimų dėl žemės ūkio ir žemės ūkio produktų, ir rodyti pavyzdį užtikrinant, kad ES uždrausti pavojingi pesticidai nebūtų eksportuojami į šalis partneres, taip užkertant kelią draudžiamų pesticidų likučių toleravimui maisto produktuose ES rinkoje ir stiprinant prekybos ir darnaus vystymosi skyrių vykdymo užtikrinimo mechanizmą;

Mokymai ir dalijimasis žiniomis

55. ragina Komisiją atkreipti dėmesį į aktyvaus visą gyvenimą trunkančio ūkininkų

mokymosi ir paramos naujai klimato kaitos švelninimo ir žemės ūkio praktikai svarbą siekiant padidinti žemės ūkio sektoriaus ir kaimo vietovių patrauklumą; pabrėžia, kad tarpusavio žinių mainais ir perdavimu tokiose srityse, kaip žemėtvarka, prisitaikymas prie klimato kaitos ir jos švelninimas, agroekologinė praktika bei teisingos ir atsparios vertės grandinės, galėtų tapti pagrindiniu tvaresnės žemės ūkio maisto produktų gamybos puoselėjimo veiksniu, sykiu užtikrinant žemės ūkio našumą;

Maisto tiekimo grandinė

56. pabrėžia, kad Komisija turi imtis papildomų priemonių kad sukurtų atsparesnę, skaidresnę ir sąžiningesnę maisto grandinę, visų pirma stiprinant pirminių gamintojų poziciją visoje maisto tiekimo grandinėje; ragina valstybes nares ir Komisiją užtikrinti veiksmingą Nesąžiningos prekybos praktikos direktyvos vykdymą ir apsvarstyti kovos su spekuliacija maisto produktais priemones; mano, kad gamintojų organizacijos, kurios gali apimti kooperatyvus, gali padėti sustiprinti ūkininkų, kaip verslo savininkų, vaidmenį maisto grandinėje, nes pridėtų vertės per inovatyvias priemones ir optimizuotą gamybos išlaidas sutelkiant paslaugas ir pirkimus;
57. pabrėžia, jog reikia visapusiškai naudotis mokykloms skirtomis programomis siekiant užtikrinti, kad skurstantys vaikai galėtų gauti maisto; be to, atkreipia dėmesį, kad viešųjų pirkimų programos yra naudingos skatinant viešąją paramą vykdant pirkimus iš smulkiųjų ūkininkų ir vietos gamintojų, apsirūpinant platinimui skirtais maisto produktais, o tai padeda išvengti maisto stygiaus;

Moterys kaimo vietovėse

58. pabrėžia, kad svarbu panaikinti lyčių nelygybę žemės ūkio maisto produktų sektoriuje investuojant į moteris ir skatinant priemones, kuriomis į šį sektorių būtų pritraukta daugiau moterų; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia remti moterų verslumą, užimtumą ir politinį atstovavimą; pabrėžia, kad reikia užtikrinti, kad lyčių aspektas būtų įtrauktas į apsirūpinimo maistu saugumo valdymą ir užtikrinti moterų dalyvavimą sprendimų priėmimo procese šiuo klausimu;
59. pabrėžia, kad tvarumas reiškia ekonominio vystymosi, poveikio aplinkai ir socialinės lygybės, įskaitant teisingumą lyčių srityje, pusiausvyrą; pabrėžia neigiamą poveikį lytims dėl didėjančio maisto stygiaus, nes, kai trūksta maisto, moterys yra linkusios mažinti suvartojamą maisto kiekį, be to, moterys ir mergaitės sudaro 60 proc. visų neprivalgančių žmonių; pažymi, kad 60 proc. moterų, gyvenančių Uzsachario Afrikoje, dirba žemės ūkio sektoriuje ir yra labai pažeidžiamos dėl klimato kaitos poveikio jų apsirūpinimo maistu ir vandeniu saugumui;

Trąšų strategija

60. pabrėžia, kad trąšų sektorius yra labai svarbus siekiant užtikrinti aprūpinimą maistu visame pasaulyje; palankiai vertina tai, kad į savo komunikatą dėl trąšų prieinamumo ir įperkamumo užtikrinimo (COM(2022)0590) Komisija įtraukė strategiją, kuria siekiama padėti ūkininkams susidoroti su ypač didelėmis išlaidomis; vis dėlto mano, kad nors strategijoje pateiktos tam tikros tinkamos politikos rekomendacijos vidutinės trukmės ir ilgajam laikotarpiui, komunikatas neapima priemonių priklausomybei nuo vis brangesnių išorės išteklių mažinti jame nenustatomi konkretūs žingsniai ir nepasiūloma tinkamų neatidėliotinių priemonių, pagal kurias būtų galima remti ūkininkus dabartinės krizės sąlygomis, o tai gali turėti labai rimtų pasekmių apsirūpinimo maistu saugumui;

atsižvelgdamas į tai pabrėžia busimos daugiametės finansinės programos (DFP) peržiūros svarbą;

61. ragina Komisiją nustatyti ilgalaikę viziją, kaip pasiekti strateginį savarankiškumą trąšų srityje, siekiant paskatinti pramonę persiorientuoti į tvaresnius gamybos metodus; pabrėžia, kad ūkininkavimo praktika ir alternatyvūs maistinių medžiagų šaltiniai gali pagerinti maisto medžiagų ciklus ir sumažinti priklausomybę nuo cheminių trąšų ir tokiu būdu sumažinti priklausomybę nuo trąšų importo; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia toliau remti mokslinius tyrimus ir inovacijas ES lygmeniu; pabrėžia, kad, norint ilginiui užtikrinti maisto produktų gamybą, turėtų būti naudojami ir visapusiškai vystomi nesunkiai prieinami bei ES gaminami išteklių, pvz., organinės trąšos;
62. ragina Komisiją, atsižvelgiant į trąšoms taikomas ribines vertes, padidinti azoto trąšų iš gyvulių mėšlo, pvz., RENURE (iš mėšlo išgautas azotas, angl. *REcovered Nitrogen from manURE*), degazuotojo substrato iš biologinių atliekų ir kitų efektyvių ir patikrintų šaltinių skleidimo ribines vertes; ragina Komisiją tuo tarpu leisti taikyti laikiną nukrypti leidžiančią nuostatą siekiant sumažinti trąšų kainas ir parengti ilgalaikę sistemą, kad būtų padidintas ūkių žiediškas ir sumažinta priklausomybė nuo trečiųjų valstybių išteklių; atkreipia dėmesį į tai, kad šios ilgalaikės priemonės turėtų apimti ūkių intervencijos strategijų rengimą, įskaitant veiksmus, susijusius su maistinių medžiagų valdymo planais, dirvožemio atkūrimu, tikslia ūkininkavimu, ekologiniu ūkininkavimu ir ankštinių augalų naudojimu sėjomainos sistemose, ir kartu turėtų būti numatyti pakankami ir sąžiningi pereinamieji laikotarpiai;
63. pripažįsta, kad ES trąšų pramonė turi turėti prieigą prie žaliavų, reikalingų trąšoms ES gaminti, ir užtikrinti, kad nebūtų pakenkta ES derliaus perspektyvoms;
64. palankiai vertina Komisijos ketinimą pagrindines maistines medžiagas, pvz., fosforą ir kalio karbonatą, importuoti iš kitų vietų ir ragina ją paspartinti šį procesą siekiant numatyti būsimą trūkumą;

Kova su maisto nuostoliais ir švaistymu

65. dar kartą pažymi, kad maždaug trečdalis viso pasaulyje pagaminto maisto yra prarandama arba iššvaistoma tam tikrame maisto tiekimo grandinės nuo ūkio iki stalo etape; atkreipia dėmesį į tai, kad maisto nuostolių ir švaistymo galima išvengti, jei laikomasi holistinio požiūrio, įskaitant priemones dėl tvarių ir perdirbamų pakuočių naudojimo, ir jei vykdoma gyvūnų ligų prevencija ir valdymas; mano, kad maisto nuostolius ir švaistymo mastą taip galima sumažinti, jei imamasi priemonių siekiant sumažinti patogenų maiste, pvz., užtikrinant gerą higienos praktiką ir patobulintų technologijų visoje vertės grandinėje naudojimą;
66. pabrėžia teigiamą poveikį, kurį maisto švaistymo mažinimui gali turėti parama vietos gamybai ir sezoninių vietos produktų vartojimui naudojant trumpas ir tikras maisto tiekimo grandines; pabrėžia teigiamą vartotojų švietimo poveikį šioje srityje; primena, kad maisto atliekų sumažinimas būtų didelis žingsnis siekiant visame pasaulyje užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą; todėl ragina Komisiją skatinti kampanijas, kurios ugdytų gamintojų, vartotojų ir mažmenininkų sąmoningumą apie tai, kaip svarbu vengti visų rūšių maisto atliekų ir ekonominio, socialinio ir aplinkosauginio tokių atliekų poveikio; ragina Komisiją padėti valstybėms narėms įgyvendinti veiksmingas maisto švaistymo prevencijos programas; pabrėžia, kad valstybės narės taip pat turėtų pagerinti maisto švaistymo masto matavimą ir vykdyti maisto švaistymo stebėseną

visoje tiekimo grandinėje; visų pirma ragina prekybos centrus skubiai spręsti maisto švaistymo, kurio galima išvengti, klausimą taikant alternatyvias galimybes, pvz., bendradarbiauti su vietos bendruomenės projektais, pvz., maisto bankais, siekiant sumažinti vietos maisto nepriteklių ir nesaugumą;

67. mano, kad itin svarbu skubiai imtis reikalingų priemonių norint pakeisti vadinamųjų netobulų maisto produktų suvokimą, t. y. tų produktų, kurių išvaizda neatitinka rinkos standartų, netgi jei tai nedaro poveikio skoniui ar maistinei vertei, taip pat reikia iš dalies pakeisti teisės aktus dėl „geriausias iki“ ir „pageidautina suvartoti iki“ datos ant maisto etikečių.
68. pažymi, kad Pasaulinė gyvūnų sveikatos organizacija apskaičiavo, kad apie 20 proc. pasaulinės maisto produkcijos prarandama dėl ūkinių gyvūnų ligų, ir kad šių ligų paplitimo mažinimas yra vienas iš prioritetų, į kurių reikia atsižvelgti siekiant išmaitinti pasaulį;

Biokuras

69. ragina Komisiją parengti realistišką biodegalų gamybos scenarijų, kuriame būtų atsižvelgiama į ES baltymų strategiją, nes nutraukus biokuro gamybą būtų netenkama baltymų kaip gretutinio produkto, todėl maisto krizė, užuot prisidėjus prie jos sušvelninimo, būtų gerokai paaštrinta; ragina ES pirmenybę skirti maisto gamybai, palyginti su augalinės kilmės biodegalų gamyba;
70. pabrėžia, kad ūkininkai atlieka svarbų vaidmenį gaminant atsinaujinančiųjų išteklių energiją ES, ir atkreipia dėmesį į būtinybę panaikinti dabartines savo suvartojimo ribas, taip siekiant užtikrinti konkretų indėlį kuriant geriausią žiedinės ekonomikos ir švarios energijos produkcijos patirtį;

Gyvuliai

71. ragina Komisiją, valstybes nares ir ekonominės veiklos vykdytojus strategiškai apsvarstyti tvarios gyvulininkystės vietą visose Europos teritorijose, visų pirma atsižvelgiant į jos vaidmenį azoto cikle ir ekologinių pasėlių pakeitimų pasiūlą, geriausią visų rūšių žemės ūkio paskirties dirvožemio naudojimą ir diversifikuotos bei subalansuotos mitybos skatinimą; ragina Komisiją ir valstybes nares skirti pakankamą viešąjį finansavimą visiems žemės ūkio sektoriams, kad būtų išvengta neigiamo poveikio, įskaitant ES maisto gamybos mažėjimą, kuris galėtų kelti pavojų apsirūpinimo maistu saugumui;
72. primena kokybiškos sistemos, skirtos gyvūnų gerovei, be kita ko, vežant ir skerdžiant, svarbą; palankiai vertina planuojamą ES gyvūnų gerovės teisės aktų peržiūrą, įskaitant galiojančių gyvūnų gerovės teisės aktų atnaujinimą, ir poreikį parengti ir įgyvendinti griežtesnius ir naujus konkrečioms rūšims skirtus teisės aktus bei užtikrinti jų vykdymą, nes apskritai stokojama veiksmingo galiojančių teisės aktų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo; pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į naujausią pažangą gyvūnų gerovės mokslo srityje ir reaguoti į visuomenės, politikos ir rinkos reikalavimus dėl aukštesnių gyvūnų gerovės standartų, taip pat atnaujinti gyvūnų laikymo sistemas bei gamybos praktiką;

Gamtos ištekliai

73. pabrėžia, kad tvaresnis ir veiksmingesnis ūkininkavimas, kuris saugo gamtos išteklius, pvz., dirvožemį, vandenį ir miškus, ir pasinaudojama tvarios bioenergijos ir tvarios bioekonomikos teikiamomis galimybėmis, prisideda prie apsirūpinimo maistu saugumo; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti aplinkos, ekonominę ir socialinę tvarumą, kuriuo būtų užtikrinama pusiausvyra ir kuriama sinergija įgyvendinant su žemės ūkio sektoriumi susijusius teisės aktus;
74. ragina Komisiją parengti specialią programą, skirtą padėti valstybėms narėms gerinti vandentvarką žemės ūkyje, vandens taupymą ir vandens saugyklų pajėgumus užbaigiant, modernizuojant ir optimizuojant esamus drėkinimo įrenginius ir skatinant kurti naują infrastruktūrą, kartu laikantis taikomų aplinkos apsaugos taisyklių ir gerinant dirvožemio vandens saugojimo pajėgumus, didinant žemės ūkio gamybos sistemos atsparumą ir užtikrinant vandens tiekimą; ragina Komisiją remti išvalytų nuotekų plėtojimą, saugojimą ir naudojimą žemės ūkyje; ragina sparčiau įgyvendinti sanglaudos politiką ir konkrečias infrastruktūros plėtros priemones siekiant kovoti su labai didelėmis sausromis Europoje;
75. pabrėžia, kad dėl konfliktų, klimato ir biologinės įvairovės krizių bei pandemijos prieš tai pasaulyje mažėjęs badas vėl pradėjo didėti ir dabar badą patiria apie 10 proc. pasaulio gyventojų; pabrėžia, kad reikia toliau dėti pastangas siekiant atnaujinti ir išlaikyti Ukrainos grūdų eksportą, nes jis turėtų sumažinti spaudimą globaliuosiuose Pietuose; šiuo atžvilgiu ragina Komisiją dėti daugiau pastangų diplomatijai maisto srityje, taip pat turint omenyje, kad šiuo metu Sąjunga yra viena iš didžiausių pasaulyje kviečių augintojų ir kad dėl maisto tiekimo trūkumo globaliuosiuose Pietuose šios trečiosios valstybės gali tapti labiau pažeidžiamos autoritarinių režimų įtakai;
76. pabrėžia, kad dėl novatoriškų skaitmeninių technologijų neturėtų atsirasti nauja rutininė priklausomybė, taip pat kad jomis neturėtų būti didinama ūkių koncentracija, bet jos turėtų būti prieinamos ir jomis turėtų galėti naudotis smulkieji ūkininkai;
77. mano, kad maži energijos gamybos ūkiuose įrenginiai turi didžiulį energijos gamybos kaimo vietovėse potencialą ir didina ūkių žiediškumą paverčiant ūkio atliekas ir nuotekas, be kita ko, mėšlą, į šilumą ir elektros energiją; pabrėžia, kad reikėtų pašalinti visas kliūtis, kad ūkininkai būtų skatinami investuoti į šias žiedinio ūkio technologijas, pavyzdžiui, smulkias biodujų įmones; ragina Komisiją remti šių inovatyvių įrenginių diegimą; pabrėžia, kad reikia naudoti šio proceso liekanas, pvz., RENURE, kurias turėtų būti galima priskirti cheminėms trąšoms ir jas naudoti kaip chemines trąšas;
78. mano, kad apsirūpinimo maistu saugumą užtikrinti taip pat gali padėti projektai, finansuojami pagal naują skirsnį „REPowerEU“, ir skatina įgyvendinti projektus, kurie teikia naudos energetikos ir žemės ūkio sektoriams;
79. pabrėžia, kad būtina toliau remti tiekimo valdymą – remiant gamintojų organizacijas ir tarpsektorines organizacijas;
80. pabrėžia, kad Europos ūkininkai laikosi pačių griežčiausių gamybos reikalavimų visame pasaulyje, ir pažymi, kad politika neturi versti perkelti gamybos vietas ar sudaryti nevienodas sąlygas;

BŽŪP ir ūkininkų ateitis

81. dar kartą pabrėžia, kad BŽŪP turi ir toliau užtikrinti aprūpinimą maistu, kartu gerinant

atsaką į naujus visuomenės poreikius, susijusius su tvariu maistu ir sveikesne mityba; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, kad ūkininkai turėtų nuspėjamą pajamų šaltinį ir galėtų pragyventi iš savo veiklos; todėl ragina Komisiją remti BŽŪP biudžetą DFP siekiant užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą ir žaliąją pertvarką, užtikrinant reikalingas priemones investicijoms;

82. ragina Komisiją ir valstybes nares kovoti su ūkių skaičiaus mažėjimu kaimo vietovėse ir pabrėžia, kad reikia sutelkti dėmesį į paramą ūkininkavimo tęsimui ir inovacijoms; atkreipia dėmesį į smulkiųjų ūkininkų indėlį į tvarų ES apsirūpinimo maistu savarankiškumą ir saugumą, visų pirma vietos maisto sistemose, ir pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad smulkūs gamintojai būtų tinkamai įtraukti į sprendimų priėmimo procesus tais atvejais, kai jie patiria jų poveikį;
83. ragina Komisiją rengiant savo komunikatą dėl būsimosios BŽŪP apsvaistyti galimybę ją paversti tokia politika, kuria būtų nuosekliai integruota maisto gamyba ir apsirūpinimo maistu saugumas, sykiu užtikrinant derėjimą su prekybos politika, aplinkosaugos politika, humanitarine ir tarptautine vystymosi politika;
84. palankiai vertina ir remia už žemės ūkį atsakingo Komisijos nario pastabas, kuriose teigiama, kad dabartinio BŽŪP biudžeto, kuris sudaro mažiau nei 0,4 proc. ES BVP, nepakanka apsirūpinimui maistu saugumui užtikrinti ir kad jis turėtų būti gerokai padidintas ne vėliau kaip kitoje DFP; ragina, be dabartinių BŽŪP fondų, žemės ūkio krizių rezervui skirti papildomų išteklių ir krizių rezervą, jei jis bus panaudotas, papildyti kitomis priemonėmis nei biudžetinė drausmė, nes tai reikštų, kad viena ranka ūkininkams būtų mokamos ES lėšos ūkininkams būtų skiriamos krizei valdyti, o kita ranka jos būtų atimamos tiesioginių išmokų pavidalu;
85. pabrėžia, kad svarbu nustatyti lankstesnį BŽŪP reikalavimų taikymo būdą įtraukiant išankstines išmokas gamintojams ir didinant šių išmokų lygį;
86. pažymi, kad Europos pagalba turi kuo greičiau pasiekti pažeidžiamiausius gyventojus ir prisitaikyti prie daugialypių krizių, taip pat atkreipia dėmesį į sustiprinto humanitarinio požiūrio svarbą; pabrėžia, kad 2022 m. Komisija humanitarinei pagalbai maisto srityje skyrė daugiau kaip 900 mln. EUR, t. y. 60 proc. daugiau nei 2021 m. ir beveik 80 proc. daugiau nei 2020 m.;
87. ragina ES užtikrinti humanitarinės pagalbos, vystomojo bendradarbiavimo ir taikos veiksnių tęstinumą, kad būtų šalinamos giliai išsisknijusios maisto stygiaus priežastys ir šalinami maisto sistemų trūkumai besivystančiose šalyse, laikantis sąsajos požiūrio;

Atsparios ir įvairios ekosistemos kaip aprūpinimo maistu varomoji jėga

88. pažymi, kad klimato kaitos poveikis žemės ūkio gamybai tampa vis akivaizdesnis, nes pasėliai ir derlius nukenčia nuo dažnėjančių sausrų, potvynių ir kitų ekstremalių meteorologinių sąlygų;
89. primena, kad biologinės įvairovės nykimas, ypač medingųjų rūšių, prisideda prie skurdesnio pasėlių derliaus ir todėl kelia grėsmę apsirūpinimo maistu saugumui; pabrėžia, kad žemės ūkis priklauso nuo atsparių ekosistemų, visų pirma gerai veikiančių dirvožemio ekosistemų ir pakankamos apdulkinančių bei kenkėjų naikintųjų populiacijos; pabrėžia, kad Europos žemės ūkio atsparumo klimato kaitai didinimas sudarys sąlygas žemės ūkio sektoriui išlikti konkurencingam pasaulio rinkoje, užtikrinant užimtumą ir

ekonomikos augimą;

90. palankiai vertina Komisijos atliktą išsamią apsirūpinimo maistu saugumo veiksnių analizę; pabrėžia, kad jos išvadose nurodoma, jog būtina skubiai pereiti prie tvarios maisto sistemos, pajėgios užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu;

Tarptautinis apsirūpinimo maistu saugumo aspektas

91. pabrėžia, kad reikia skubiai suderinti ES prekybos politiką su Europos tvaraus maisto standartais, kad nebūtų kenkiama ES konkurencingumui; pažymi, kad ES atlieka svarbų vaidmenį pasaulinėje prekyboje žemės ūkio ir maisto produktais ir kad labai svarbu, kad ES prekybos politika taip pat atitiktų Europos tvarumo tikslus;
92. ragina maisto ir žemės ūkio produktams prekybos srities dvišalėse ir daugiašalėse derybose ir dvišaliuose ir daugiašaliuose susitarimuose skirti specialų skirsnį ir nelaikyti jų tik koziriais šiose derybose; išreiškia susirūpinimą dėl poveikio, ES žemės ūkio sektoriaus patiriamo daugėjant laisvosios prekybos susitarimų, kuriuose nėra tvirtų nuostatų dėl tvarumo, nes jam tenka susidurti su nesąžininga trečiųjų šalių gamintojų, kuriems taikomi toli gražu ne tokie griežti teisės aktai, konkurencija; be to, ragina užtikrinti didesnę Europos ir trečiųjų šalių gamintojų sąlygų vienodumą gamybos standartų srityje;
93. pabrėžia, kad apsirūpinimo maistu saugumas yra sudėtingas ir daugialypis dalykas, todėl dėl jo reikia laikytis darnaus ir integruoto požiūrio, į dabartinius iššūkius atsižvelgiant iš įvairių perspektyvų: ekonominės, prekybos, aplinkos, regionų ir tarptautinio vystymosi;
94. pabrėžia, kad ES privalo ne tik užtikrinti savo maisto tiekimą, bet ir prisidėti prie kovos su badu kitose nepalankioje padėtyje esančiose pasaulio dalyse; pabrėžia, kad ES turėtų remti šalis partneres joms išsikeliant aukštus aplinkos tikslus, taip pat padėti joms ir jas konsultuoti šiame pereinamajame procese, jei to reikia; pabrėžia, kad reikėtų tinkamai atsižvelgti į partnerius į besivystančių šalių ir apsirūpinimo maistu saugumo aspektu pažeidžiamoje padėtyse atsidūrusių šalių, dėl kurių gali prireikti taikyti specialų ir pritaikytą požiūrį;
95. mano, kad vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu ES, kaip didelė pasaulinė veikėja žemės ūkio ir maisto sektoriuje, turėtų skatinti taikyti aukštesnius pasaulinius tvarumo kriterijus, taip pat bendrauti su tarptautiniais partneriais siekiant kartu parengti ribines vertes ir tarptautinius standartus, taikomus atsparioms ir tvarioms maisto sistemoms pagal PPO taisykles;
96. pabrėžia, kad humanitarinės pagalbos ir vystymosi finansavimas, taip pat kitos priemonės, skirtos bado ir netinkamos mitybos Europoje ir už jos ribų problemoms spręsti, turi būti labai padidintos, kad būtų galima tinkamai spręsti pasaulinę aprūpinimo maistu krizę, kurią dar labiau sustiprino karas Ukrainoje;
97. pabrėžia, kad Komisija kartu su šalimis partnerėmis turėtų parengti iš tiesų integruotą strategiją, kuria būtų skatinamas vietos maisto gamybos pajėgumų plėtojimas, stiprinimas ir didinimas ir mažinamas pažeidžiamumas dėl tarptautinės priklausomybės, visų pirma trąšų ir grūdų gamybos, kartu stiprinant vietos ir regionines rinkas – įgyvendinant infrastruktūros programas, pvz., rinkos infrastruktūrą, vėsinimo sistemas ir

kelius, taip pat internetines ūkininkų rinkas, siekiant visų pirma padidinti smulkiųjų ūkininkų atsparumą, ypač pagal iniciatyvą „Global Gateway“;

98. apgailestauja dėl žemės ūkio ir maisto produktų finansinių spekuliacijų, kurios dar labiau didina kainų svyravimą ir kelia didmenines kainas; susirūpinęs pažymi, kad finansinės spekuliacijos maisto prekėmis ypač veikia besivystančias šalis ir pažeidžiamiausius gyventojus, ypač vykstant karui; ragina Komisiją ir Europos vertybinių popierių ir rinkų instituciją įvertinti spekuliacijos vaidmenį ir mastą nustatant biržos prekių kainas;
99. pabrėžia, kad skaidri grūdų atsargų statistika iš viešųjų ir privačiųjų suinteresuotųjų subjektų yra labai svarbi; ragina Komisiją, valstybes nares ir maisto produktų sektoriaus suinteresuotuosius subjektus labiau stengtis sustiprinti pasaulinių žemės ūkio produktų kainų ir atsargų skaidrumo taisykles, visų pirma, stiprinant ir plėtojant Žemės ūkio rinkų informacinę sistemą;
100. pabrėžia, kad besivystančios šalys yra labiausiai pažeidžiamos dėl kylančių pasaulinių žemės ūkio ir maisto produktų kainų – tai kelia grėsmę maisto prieinamumui; ragina Komisiją ir valstybes nares vykdyti darbą, susijusį su FAO pasiūlymu sukurti maisto importo finansavimo priemonę (angl. „*Food Import Financing Facility*“), kuri padėtų labiausiai nuo maisto produktų importo priklausomoms mažų pajamų šalims patekti į pasaulio maisto produktų rinkas; be to, pabrėžia, kad reikia parengti prekybos taisykles, įskaitant į PPO kompetencijos sritį patenkančias taisykles, siekiant padėti mažų pajamų šalims kurti stipresnes vietas maisto sistemas;
101. pabrėžia, kad reikia skirti daugiau dėmesio veiksams žemės ūkio srityje siekiant užtikrinti besivystančių šalių teisę į apsirūpinimo maistu saugumą, taip pat stiprinti jų gebėjimą patenkinti savo gyventojų mitybos poreikius; ragina Komisiją laikytis sistemingesnio požiūrio nustatant ir vertinant ES politikos sričių poveikį Europos politikos suderinamumo vystymosi labai tikslams;
102. palankiai vertina ES ir valstybių narių prisiimtą įsipareigojimą 2021–2024 m. pasaulio apsirūpinimo maistu saugumui skirti beveik 8 mlrd. EUR, įskaitant papildomą 600 mln. EUR paramą Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybėms šalinant Rusijos invazijos į Ukrainą padarinius; ragina Komisiją iki 2024 m. Parlamentui kasmet teikti ataskaitą apie tikslus, priemones ir rezultatus vykdant šį įsipareigojimą;
103. ragina Europos Sąjungą ir valstybes nares padidinti vystomojo bendradarbiavimo, humanitarinės pagalbos ir pagalbos maisto srityje mastą, teikti daugiau esminių mitybos paslaugų ir priimti kitų pakankamų trumpalaikių ir ilgalaikių priemonių pažeidžiamiausiose valstybėse ir regionuose, ypač 19-oje FAO ir PMP nustatytų vadinamųjų karštųjų bado taškų, kuriems vis dar trūksta humanitarinės finansinės pagalbos, kad juose būtų galima išspręsti bado ir nepakankamos mitybos problemas;
104. ragina Komisiją, valstybes nares ir Europos institucijas, atsakingas už finansavimo vystymuisi užtikrinimą, taikant Europos komandos principą, kurti KVTBP „Globali Europa“ ir naujosios strategijos „Global Gateway“ sinergiją, kad būtų galima geriau koordinuoti investicijas į apsirūpinimo maistu saugumo užtikrinimą šalyse partnerėse; ragina Komisiją, atliekant KVTBP „Globali Europa“ laikotarpio vidurio vertinimą, tiksliai įvertinti sumas ir projektus, skirtus užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą šalyse partnerėse, ir parengti išsamų remiamų veiksmų veiksmingumo vertinimą;

105. palankiai vertina tai, kad pradėtos kelios daugiašalės aprūpinimo maistu iniciatyvos; vis dėlto ragina Komisiją ir valstybes nares atlikti pagrindinį vaidmenį koordinuojant šias įvairias iniciatyvas, kad būtų užtikrintas veiksmingas tarptautinis įsipareigojimas užtikrinti pasaulinį apsirūpinimo maistu saugumą; ragina ES ir valstybes nares remti tarptautinio pasirengimo maisto krizėms ir reagavimo į jas mechanizmo sukūrimą, kuriam vadovautų FAO kartu su PMP ir kurio tikslas būtų nustatyti riziką ir pažeidžiamumą, ypač svarbiausiose maisto tiekimo grandinėse ir infrastruktūroje, ir geriau koordinuoti atsakomuosius veiksmus kilus krizėms; taip pat remia strateginių maisto rezervų kūrimą, atsižvelgiant į vaidmenį, kurį ištekliai gali atlikti sušvelninant maisto krizių poveikį; ragina stiprinti Pasaulinio kovos su maisto krizėmis tinklo vaidmenį;
106. ragina Komisiją užtikrinti, kad didelė dalis iš 30 proc. KVTBP „Globali Europa“ lėšų, numatytų kovai su klimato kaita, būtų skiriama projektams, kuriais siekiama didinti žemės ūkio atsparumą klimato kaitai ir prisitaikymą prie jos, be kita ko, per šlaitų stabilizavimą, melioraciją, miško atkūrimą, drėkinimą ir baseinų valdymą bei paramą atitinkamiems švietimo veiksams; primygtinai tvirtina, kad šios investicijos turėtų atitikti Darbotvarkę iki 2030 m., Paryžiaus klimato susitarimą ir Biologinės įvairovės konvenciją ir atsižvelgti į FAO ir Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto Neprivalomas atsakingo žemės, žuvininkystės ir miškų išteklių valdymo gaires atsižvelgiant į nacionalinį aprūpinimą maistu (VGGT) ir FAO bei Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto Atsakingo investavimo į žemės ūkį ir maisto sistemas principus;
107. pažymi, kad, remiantis FAO, moterys sudaro 43 proc. pasaulinės žemės ūkio darbo jėgos ir vaidina itin svarbų vaidmenį kaimo vietovėse, tačiau jos vis tiek patiria didelę diskriminaciją žemės ir gyvulių nuosavybės, vienodo darbo užmokesčio srityse, dalyvavimo sprendimų priėmimo subjektuose ir prieigos prie kreditų bei finansinių paslaugų srityse; pabrėžia, kad dėl maisto stygiaus labiausiai pažeidžiami yra vaikai ir moterys;
108. pabrėžia, kad pastaraisiais metais visame pasaulyje padidėjo lyčių nelygybė maisto stygiaus srityje, daugiausia dėl atitinkamose šalyse plačiai paplitusios lyčių nelygybės ir diskriminacijos; todėl ragina imtis veiksnių ir priemonių lyčių lygybei žemės ūkio sektoriuje remti ir atkreipti dėmesį į tai, kad aprūpinimo maistu saugumo užtikrinimas yra vienas iš būdų sumažinti moterų ir vyrų nelygybę; ragina Komisiją ir šalių partnerių vietas ir regionų valdžios institucijas užtikrinti, kad moterys, įskaitant moterų organizacijas, dalyvautų rengiant programas ir įgyvendinant projektus, taip pat priimant sprendimus, taip siekiant kovoti su maisto stygiu;
109. pabrėžia, kad perspektyvių darbo vietų kūrimas žemės ūkyje yra labai svarbus siekiant užtikrinti ilgalaikį šio sektoriaus gyvybingumą visame pasaulyje; primena, kad investicijos į smulkiųjų ūkininkų sektorių duoda didžiausią grąžą skurdo mažinimo ir augimo požiūriu, didinant smulkiųjų ūkininkų, ypač moterų smulkiųjų ūkininkų, pajamas;
110. ragina Komisiją parengti politiką, kuri nuosekliai integruotų maisto gamybą ir apsirūpinimo maistu saugumą, sykiu užtikrindama derėjimą su prekybos politika, aplinkosaugos politika ir humanitarine ir tarptautine vystymosi politika;

o

o o

111. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.